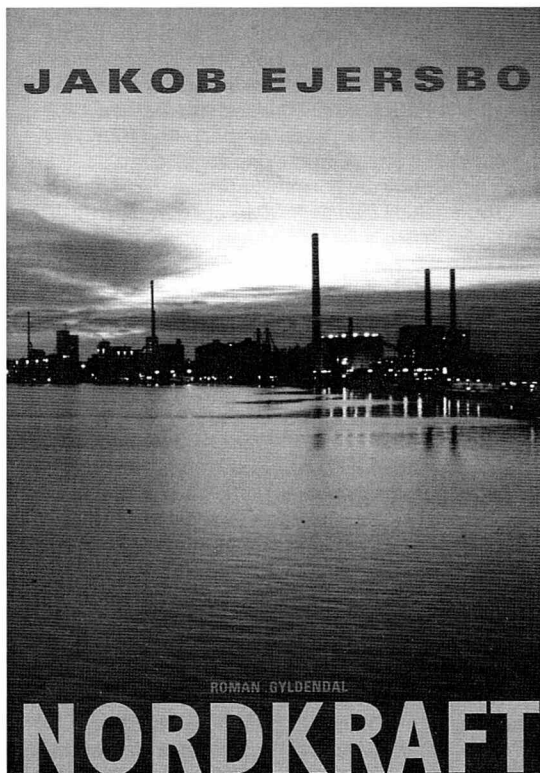

Tomgang i den

God hash-relateret roman udspiller sig i tidstypisk rå og dumt provinsdansk miljø i Aalborg*).

Jakob Ejersbo:
NORDKRAFT.
424 s., kr. 298,-.
Gyldendal.

cist og godt ramt gruppeportræt, hvor personerne mere er (karakter)masker end dybdepsykologiske personligheder. Pusher-skvattet Asger, hans pusherfrau Maria og de passivt rygeskadede rottweilere Tripper og Tjalfe, en muslimsk ukorrekt iransk krigsflygtning og lånehaj som taler perker-jysk, de omkring hashen allestedsnærværende rockere, nogle fortvivlede 68'er forældretyper i baggrunden osv. Et såkaldt broget persongalleri som forsøges samlet i bogens sidste flimrende og svageste del, hvor en fra kliken skal begraves efter en overdosis. Han havde misforstået Mae Wests gamle budskab, at man aldrig kan få nok af for meget af det gode.

Groft sagt er det ikke intelligensreserven, der står i kø her, omend en vis menneskelig opfindsomhed og kortsigtet kreativitet forekommer i en del af bogens trængte og barokke pressede situationer. Om visse af bogens personer er blevet dumme af at ryge, eller om de har røget så meget fordi de er dumme, er ikke umiddelbart til at afgøre. Selv bogens kloge kvinder har det med at blive hængende omkring lav IK-fyre, selvom netop kvindesiden er fremstillet som det mest håbefulde.

Anmeldelse af Benny Lihme

Sidst jeg var litterært i Aalborg, var for små to år siden med Bent Vinn Nielsens fine "Godheden selv". Hovedpersonen var en skæv arbejderknægt fra Prinsensgade, vokset til sidst i 1960'erne, med væsentlige bipersoner omkring sig fra bl.a. det lokalt frustrerede digtermiljø (typer som "Rimbaud fra Danmarksgade").

Med Jakob Ejersbos meget roste roman *Nordkraft*, som også er navnet på et kraftværk ved Limfjorden, er vi fremme ved 90'erne. Romanen er opdelt i tre dele, hhv. "Junkiehunde" 1990, "Broen" 1992 og "Begravelse" 1994. Bortset fra del 2 og det psykologiske portræt af Allan, der efter at have været til søs vender tilbage til Aalborg til fast arbejde, jagten på den store kærlighed og tørre tæsk for ikke at ville fortsætte i den kriminelle klike, går bogen ikke ind under huden på sine personer. Der er først og fremmest tale om et meget præ-

Bogens sumpede pusher- og værtshusmiljøer er godt tegnede i et kort huggende rytmisk og sansenært sprog med dertil hørende kynisk humor som det bl.a. kendes fra beslægtede film (ja, ja *Nordkraft* er med sikkerhed en potentiel film) som *Portland* (Aalborg igen-igen!), *Pusher* og *Trainspotting*. Bogens levende samtidsbilleder og video på papir er usædvanligt godt researchet, sine steder er teksten næsten på højde med Tom Wolfe's litterære præcise journalistik. Researchen i pushermiljøets mikrofysik er så god, at bogen burde være obligatorisk pensum på Politiskolen. Dens eksemplariske demonstration af de kontrolskader, ikke mindst vold og illegal økonomi, som er fulgt med hashens kriminalisering, er så strålende og realistisk, at bogen indirekte er det bedste bud jeg længe har set på en legalisering af hashen, så denne rusens fremmedarbejder kan integreres og salget fjernes fra rockere, iranske krigsflygtninge m.fl. ved at blive bragt under statslig kontrol på linje med cigaretter og alkohol. Hvornår finder politikere og myndigheder ud af, at social kontrol kan praktiseres på andre måder end ved forbud, f.eks. også ved at gi' lov på nogle præmisser, som er bestemt af myndighederne. Vi har med den hidtil praktiserede form for kontrol i forbindelse med hash fået, som dette ord staves bagfra, lort nok. Dagens fugl i *Nordkraft* er helt klart kontrolskaden.

Nordkraft er af mange af de litterære anmeldere blevet karakteriseret som en generationsroman, et portræt af "en hel generation, der røg sig skæv på friheden og vågnede op med tømmermænd", denne tabergeneration "er blevet følelsesmæssigt udsultede af deres forældre, 68'erne" osv. En sociologisk set misvisende og stereotyp forståelse, som går fejl af romanens egen sociologiske afgrænsning (og måske også til dels begrænsning), nemlig at dette er et (sub)kulturelt pjaltproletarisk gruppefænomen, der lige så lidt som Coupland's "Generation X" i den anden ende af socialgruppeskalaen kan tages til indtægt for en hel generation. Der er tale om, som det også står på bogens bagside, en roman om *en gruppe* unge, som kun sociologisk set ignorante litterater med et pc-tryk kan forstørre til en hel generation.

Sammenligner man Jakob Ejersbos roman med norske Ingvar Ambjørnsens "Hvide Niggere" (Tiderne Skifter 1988), vil man finde

mange anslag og elementer som er fælles. En af forskellene mellem de to hash-relaterede romaner, er Aalborg romanens mere afstumpede og voldelige personer og miljøer. Et "paradigmeskifte" synes at have fundet sted inden for de sidste 20-25 år. Fra Ambjørnsens personer og gang i den indenfor rammerne af en euforiens utopi, der stadig havde lidt minder om Baudelaires "Berus jer!", til Ejersbos lavproletarer og, trods periodiske opture, tomgang i den og "Bedøv jer!"

I romanen såvel som "ude i samfundet" er de økonomiske interesser omkring det forbudte rusmiddel hash blevet så enorme og trækker sine tråde så langt ud, at også middelklassens børn kommer i fedtefadet, hvad mediernes aktuelle rapporteringer om de såkaldte "dummebøder" vidner om. I de mest betændte dele af pushermiljøet, er knuste knæskaller længe blevet regnet blandt de mindre alvorlige erhvervsskader.

Jakob Ejersbo har gjort sit hjemmearbejde godt med dette mikrofysiske portræt af hashens politiske økonomi og dehumaniserende konsekvenser.

Man kan, som det for nylig er blevet annonceret her i København, ikke kun møde, men ligefrem *opleve* forfatteren til tidstypisk litterær komsammen på et af byens offentlige udspekteringssteder. Jeg ser ingen grund til at løbe den risiko det er at *opleve* en muligvis uspændende forfatterperson, der har skrevet en spændende roman. På trods af mangel på egentlig fremdrift endsige plots i romanen, er *Nordkraft* nemlig spændende læsning. Også selv om Ejersbo træder lidt rigeligt vande indimellem sammen med de kedsommelige rutiner og gentagelser, som præger det miljø han uden fordomme skildrer. Han er hvad rigelighed angår ikke sprogekonomiserende på samme måde som hans mere ordknappe, men absolut lige så effektivt skrivende Aalborg-forgænger Bent Vinn Nielsen.

*) I Martin Zerlang og Frederik Stjernfeldts "Barndomsbyer" (1998), hvor forskellige forfattere skriver om deres "barndomsland", tager Stjernfeldt sig af Aalborg, for der kommer han fra ("Aalborg som exotisk genstand"). Han har ikke noget særligt sentimentalt forhold til byen: "Den er rå, bøvet og temmelig uskøn, og jeg har aldrig været bange for øretæver på Istedgade eller i Christiania, men i Jomfru Ane Gade mærker man hurtigt, at man skal anstrenge sig for at gå i eet med tapetet, her skal der umådelig lidt til for at man bliver afsløret som en outsider, der hellere må jævnes med jorden med det samme."